

Nr 402.

Av herr **Petersson, Emil, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen, m. m.

Ett av de viktigaste spörsmålen i Kungl. Maj:ts proposition nr 244 till årets riksdag med förslag beträffande riksdagens arbetsformer är frågan om sessionsitiden. De sakkunniga anförde härom bl. a. att med den omfattning riksdagsarbetet numera erhållit torde det vara omöjligt att normalt kunna medhinna detsamma på fem månader. I valet mellan olika alternativ beträffande sessionstidens förläggning stannade de sakkunniga därvid för en uppdelning av riksdagen i en vår- och en höstsession. Vår-sessionen skulle därvid, som för närvarande är fallet, börja i januari men ovillkorligen avslutas senast den 31 maj. Om höstsessionen icke gjordes till en normal institution skulle detta kunna medföra att riksdagen, i förhoppning att slippa sammanträde på hösten, droge ut sitt arbete efter midsommar utan att dock därmed betryggande garantier för att den inte behövde samlas till höstsession skulle vinnas.

Departementschefen har följt de sakkunnigas förslag, dock med viss uppmjukning beträffande regeln om vårsessionens avslutningsdag. Om riksdagen vid utgången av maj månad är så nära färdig med sitt arbete att detta med stor säkerhet kan väntas bli avslutat därest riksdagen finge sammanträda ytterligare några dagar, borde detta kunna få ske. Riksdagen skulle dock avslutas senast den 15 juni. Departementschefen anser att även med denna anordning komme höstsessioner att bli en normalt återkommande företeelse.

Den i propositionen föreslagna möjligheten att jämka beträffande dagen för vårsessionens avslutande är betydelsefull. Departementschefen räknar ändock med en tämligen normalt återkommande höstsession, vilket uttalande torde få betraktas som en anvisning huru i regel bör förfaras. Enligt vår mening skulle emellertid »normalt återkommande» höstsessioner i varje fall om det finner stöd hos riksdagen vid behandlingen av propositionen medföra stora olägenheter. Vi skola här endast uppehålla oss något vid de enligt vår mening försämrade möjligheterna att rekrytera riksdagen från skilda samhällsgrupper som därvid uppstå.

Om man räknar med en vårsession på närmare fem månader och dessutom en höstsession av två månaders längd skulle det för riksdagsledamöterna endast bli cirka fem månader över till förvärvsarbete, och då räknas ändå ingen tid av för semester. Läger man därtill att vartannat år förrättas val och att då det måste anses som en medborgerlig plikt att de, som syssla med politiskt arbete, för väljarna skola redovisa sina åsikter, kommer detta att i större eller mindre utsträckning hindra deras yrkesutövning under den tid valrörelserna pågå. Den tid som med säkerhet står till förfogande för den borgerliga yrkesutövningen skulle framför allt bli tiden mellan midsommar och 1 september, en ur arbetssynpunkt för de flesta näringar mindre lämplig tid. Sammanfattningsvis kan man lugnt våga påståendet, att för många av riksdagens ledamöter kommer endast omkring en tredjedel av året och delvis en ur arbetssynpunkt mindre lämplig årstid att bli över för en borgerlig gärning. Resultatet blir med all sannolikhet att svårigheter uppkomma att få vissa yrkesgrupper representerade i riksdagen. Sålunda torde exempelvis representanter för näringslivet, de må sedan vara självständiga företagare eller tjänstemän, få ytterligt svårt att ägna sig åt riksdagsarbetet. Om en stats- eller kommunaltjänsteman vill upprätthålla intim kontakt med den verksamhet som han eller hon ser som sin centrala uppgift, torde det bli enahanda förhållande för dem. Att avhjälpa den ofta med rätta påtalade bristen på representanter för husmödrarna i riksdagen bleve än svårare om höstsession införes som en normal institution. De anförda exemplen må vara nog för att visa på de svårigheter det kommer att möta att få en för alla samhällsgrupper representativt sammansatt riksdag. Faran för uppkomsten av en yrkespolitikergrupp i samhället, som dominerar riksdagsarbetet, torde därför väsentligt öka om höstsessionen blir regelbundet återkommande.

Det synes oss därför önskvärt att riksdagen vid en behandling av här föreliggande spörsmål ingående prövar alla möjligheter att undvika införande av en höstsession som en tämligen normalt återkommande företeelse i riksdagens arbete.

Man skulle sålunda kunna överväga möjligheten att ytterligare jämka tiden för riksdagens avslutning till den 1 juli. Det egentliga arbetet måste då väsentligen vara avslutat före midsommar, och tiden därefter och fram till avslutningsdagen kunde ägnas åt justeringar av protokoll, avlåtande av riksdagsskrivelser etc.

En bestämd meningssyttring från riksdagens sida i ovan angiven riktning skulle också utgöra en anledning för regeringen att så långt som möjligt i god tid på våren färdigställa de kungl. propositionerna och att i de fall, då detta ej är möjligt, till nästkommande års riksdag uppskjuta alla mindre brådskande förslag. Höstriksdag skulle då behöva förekomma endast när särskilda nya omständigheter inträffa efter vårsessionens av-

slutande av sådan art, att de tarva riksdagsbehandling utan uppskov. En höstsession av detta slag skulle då kunna göras relativt kort.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 244 måtte beakta i motionen berörda spörsmål.

Stockholm den 26 maj 1948.

Emil Petersson.

Sven Em. Ohlon.

Hj. Weiland.
